

อนาลโยวาท

หลวงปู่ขาว อนาลโย

โพสท์ในลานธรรมเสวนาโดยคุณ : บัวในลม [17 ม.ค. 2545]

เนื้อความ :

บางครั้งหลวงปู่ขาวเกิดความสงสัยเรียนถามท่านอาจารย์มั่นท่านยังดุเอาโดยท่านว่าถามเอาตามความชอบใจของตนมิได้เล็งดูหลักธรรมคือความจริงควรจะเป็นอย่างไรบ้างความสงสัยที่เรียนถามนั้นมีว่า

...ในครั้งพุทธกาลตามประวัติว่า มีผู้สำเร็จมรรคผลนิพพานมากและรวดเร็วกว่าสมัยนี้ซึ่งไม่ค่อยมีท่านผู้ใดสำเร็จกัน แม้ไม่มากเหมือนครั้งโน้น หากมีการสำเร็จได้ก็รู้สึกจะช้ากว่ากันมาก...

ท่านย้อนถามทันทีว่า

ท่านทราบได้อย่างไรว่าสมัยนี้ไม่ค่อยมีท่านผู้ใดสำเร็จมรรคผลกันแม้สำเร็จได้ก็ช้ากว่ากันมากดังนี้

ท่านเรียนตอบท่านว่า

ก็ไม่ค่อยได้ยินว่าใครสำเร็จเหมือนครั้งโน้น ซึ่งเขียนไว้ในตำราว่าสำเร็จกันครั้งละมากๆ แต่ครั้งที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมโปรดตลอดการบำเพ็ญโดยลำพังในที่ต่างๆ ก็ทราบว่าท่านสำเร็จโดยรวดเร็วและง่ายดายจริงๆ น่าเพ่งใจด้วยผลที่ท่านได้รับแต่มาสมัยทุกวันนี้ทำแทบล้มแทบตายก็ไม่ค่อยปรากฏผลเท่าที่ควรแก่เหตุบ้างเลย อันเป็นสาเหตุให้ผู้บำเพ็ญท้อใจและอ่อนแอต่อความเพียร

ท่านอาจารย์มั่นถามท่านว่า

ครั้งโน้นในตำราท่านแสดงไว้ด้วยหรือว่าผู้บำเพ็ญล้วนเป็นผู้สำเร็จอย่างรวดเร็วและง่ายดายทันใจทุกรายไป หรือมีทั้งผู้ปฏิบัติลำบากทั้งรู้ได้ช้า ผู้ปฏิบัติลำบากแต่รู้ได้เร็ว ผู้ปฏิบัติสะดวกแต่รู้ได้ช้า และผู้ปฏิบัติสะดวกทั้งรู้ได้เร็ว อันเป็นไปตามประเภทของบุคคลที่มีภูมิอุปนิสัยวาสนาซึ่งหย่อนต่างกัน

หลวงปู่ขาวเรียนตอบว่า

มีแบ่งภาควิธีต่างๆ กันเหมือนกัน มิได้มีแต่ผู้สำเร็จอย่างรวดเร็วและง่ายดายอย่างเดียว ส่วนผู้ปฏิบัติลำบากทั้งสำเร็จได้ช้าและปฏิบัติลำบากแต่รู้ได้เร็วก็มี แต่รู้สึกฝึกกับสมัยทุกวันนี้อยู่มาก แม้จะมีแบ่งประเภทบุคคลไว้ต่างกันเช่นเดียวกับสมัยนี้

ท่านอาจารย์อธิบายว่า

ข้อนี้ขึ้นอยู่กับผู้แนะนำถูกต้องแม่นยำฝึกกัน ตลอดอำนาจาสนาระหว่างพระพุทธรูปกับพระสาวกและพวกเราฝึกกันอยู่มากจนเทียบกันไม่ได้ อีกประการหนึ่งเกี่ยวกับความสนใจในธรรมต่างกันมาก สำหรับสมัยนี้กับสมัยพุทธกาลแม้พื้นเพนิสัยก็ฝึกกันกับครั้งนั้นมาก เมื่ออะไรๆ ก็ฝึกกัน ผลจะให้เป็นเหมือนกันย่อมเป็นไปได้ เราไม่ต้องพูดเรื่องผู้อื่นสมัยอื่นให้เย็นเยื่อไปมาก แม้ตัวเราเองยังแสดงความหยาบกระທกระທเฒေးตนเองอยู่ตลอดเวลาทั้งที่เป็นนักบวชและนักปฏิบัติซึ่งกำลังเข้าใจว่าตัวประกอบความเพียรอยู่เวลานั้น

ด้วยวิธีเดินจงกรมอยู่บ้าง นั่งสมาธิภาวนาอยู่บ้าง แต่นั่นเป็นเพียงกิริยาแห่งความเพียรทางกาย ส่วนใจมิได้เป็นความเพียรไปตามกิริยาเลย มีแต่ความคิดสังสมกิเลสความกระທเฒေးใจอยู่ตลอดเวลาในขณะที่เข้าใจว่าตนกำลังทำความเพียรด้วยวิธีนั้นๆ ดังนั้นผลจึงเป็นความกระທกระທเฒေးใจโดยไม่เลือกกาลสถานที่ แล้วก็มาเหมาเอาว่าตนทำความเพียรรอดตายไม่ได้รับผลเท่าที่ควร ความจริงตนเดินจงกรมนั่งสมาธิสังสมยาพิษทำลายตนโดยไม่รู้สึกตัวต่างหาก

มิได้ตรงตามความจริงตามหลักแห่งความเพียรเลย

ฉะนั้น ครั้งพุทธกาลที่ท่านทำความเพียรด้วยความจริงจังหวังพ้นทุกข์จริงๆ กับสมัยที่พวกเราทำเล่นราวเด็กกับตุ๊กตา จึงนำมาเทียบกันไม่ได้ ขึ้นเทียบไปมากเท่าไร ยังเป็นการขายกิเลสความไม่เป็นท่าของตัวมากเพียงนั้น ผมแม้เป็นคนในสมัยทำเล่นลงๆ ตัวเองก็ไม่เห็นด้วยกับคำพูดคุณศาสนาและคุณของตัวเองดังที่ท่านว่ามานั้น

ถ้าท่านยังเห็นว่าตัวยังมีสารคุณอยู่บ้าง ท่านลองทำตามแบบที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้โดยถูกต้องดูซิ อย่าทำตามแบบที่กิเลสพาจุลาลไปอยู่ทุกวี่ทุกวัน ทุกเวลา

แม้จะกำลังเข้าใจว่าตนกำลังทำความเพียรอยู่มรรคผลนิพพานที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้เป็นสมบัติกลางจะเป็นสมบัติอันพึงใจท่านในวันหนึ่งแน่นอนโดยไม่มีความ

ยากลำบากและสำเร็จได้เข้ามาเป็นอุปสรรคได้เลย ขนาดที่พวกเราทำความเพียรแบบ
กระดุกจะหลุดออกจากกันเพราะความขี้เกียจอ่อนแออยู่เวลานี้

ผมเข้าใจว่าเหมือนคนที่แสนโง่และขี้เกียจเอาสิ่งอันเล็กๆ เท่านั้นมือไปเจาะภูเขาทั้ง
ลูก แต่หวังให้ภูเขานั้นทะลุในวันเวลาเดียว ซึ่งเป็นที่น่าหัวเราะของท่านผู้ฉลาด
ปราดเปรื่องด้วยปัญญาและความเพียรกล้าเป็นไหนๆ พวกเราลองคิดดูประโยชน์แห่ง
ความเพียรของท่านผู้เป็นสาวกบุตรพุทธสาวกในครั้งพุทธกาลท่านนำสมเพชเวทนา
เหลือประมาณ แต่หวังพระนิพพานด้วยความเพียรเท่าฝ่ามือ นั้น ลองคิดดูกิเลสเท่า
มหาสมุทร แต่ความเพียรเท่าฝ่ามือ นั้นมันห่างไกลกันขนาดไหน คนสมัยฝ่ามือตะ
มหาสมุทร ทำความเพียรเพียงเล็กน้อย แต่ความหมายมันป็นมือว่าจะข้ามโลกสงสารเมื่อ
ไม่ได้ตามใจหวังก็หาเรื่องตำหนิศาสนาและกาลสถานที่ตลอดคนสมัยนั้นสมัยนี้ไม่
ละอายการประกาศความไม่เป็นท่าของตัวเองให้นักปราชญ์ท่านหัวเราะด้วยความอ่อนใจว่า
เราเป็นผู้หมดความสามารถโดยประการทั้งปวง

การลงทุนแต่เพียงเล็กน้อยด้วยความเสียค่ายริ้วแรงแต่ต้องการผลกำไรล้นโลกสิ้น
สงสาร นั้นเป็นทางเดินของโมฆบุรุษ โมฆสตรีผู้เตรียมสร้างป่าช้าไว้เผาศพและนอนจม
อยู่ในกองทุกข์ไม่ชมเชยศาสนธรรม ชมเชยกาลสถานที่และบุคคลในครั้งพุทธกาล แต่
ตำหนิศาสนธรรม ตำหนิกาลสถานที่และบุคคลในสมัยนี้จึงเป็นคำชมเชยและติเตียนของ
โมฆบุรุษโมฆสตรีที่ปิดกั้นทางเดินของตน จนหาทางเล็ดลอดปลอดภัยไปไม่ได้ และ
เป็นคำถามของคนอื่นทำเป็นคำถามของคนผู้ตัดหนามกั้นทางเดินของตัวเอง มิได้เป็น
คำถามเพื่อช่วยบุกเบิกทางเดินให้เตียนโล่งพอมิทางปลอดภัยโปร่งโล่งใจเพราะความสนใจ
ปลดปล่อยตนจากกิเลสด้วยสวากขาตธรรม อันเป็นมัชฌิมาที่เคยให้ความเสมอภาคแก่
สัตว์โลกผู้สนใจปฏิบัติตามโดยถูกต้องตลอดมาแต่อย่างใดเลย.....

(คัดลอกจากส่วนหนึ่งของหนังสืออนาลโยวาท : หลวงปู่ขาว อนาลโย)